

No més drets sense deure.
No més deure sense dret.
Els drets individuals són imprescriptibles, legislables é INGARANTIBLES. • Legislar la Llibertat baix pretext de garantir-la, és cometre atentat contra ella. • La llibertat propia acaba allí hont comença la llibertat ajena. És licit, doncs, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. • L'embrutit milionari que baix pretext de mentida moralitat y a la sombra de sas riqueses mal adquiridas persegueix a qui critica sos vicis y la societat qu'els consent, és un dels seris més envilitis, degradats y despreziables de la Naturalesa. •

PERIÒDIC POLÍTIC VERMELL

LA TRAMONTANA defensa els principis liberals més avançats, sense mistificacions ni atenuants de cap mena, tant si es vos perseguida per hipòcritas farants, com si sent l'aplaus de la gent verdaderament honrada y digna. • La TRAMONTANA en política defensa sempre al més avançat contra el més reaccionari, y sosté la necessitat d'una gran reforma social que transformi el mode de ser del productor, avuy supeditat al capitalisme. • La TRAMONTANA no està afiliada a cap partit, servint els interessos generals de la llibertat sense compromissos ni preocupacions de sectari.

La salut del poble és la suprema ley

La TRAMONTANA és el periòdic qu'es publica en idioma català més avançat en idees polítiques, religioses y d'economia social

El Treball és la primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Espanya, 1 pesseta trimestre. — Estranger, 2
Las suscripciones se pagan per anticipat

ADMINISTRACIÓ: Carrer de Ponent, n.º 1, 1.ª, BARCELONA

Peis pagos s'admeten libranças del Giro Mòteo, lletres de facil cobro y sellos de 15 cèntims. No s'admeten libranças especials de periòdics.

PREUS DE VENDA

Número solt, 5 cèntims. — 30 exemplars, 1 pta.
Surte a llum puntualment cada diumenge

LA DERRERA CRIA

Els nous flamants diputats del govern de la fusió, están, contents y afamats, de la dida apoderats per mamar de la nació.

qu'em va durar sis hores, pensant sempre de ser enterrat al canyet i menjat pels gossos.
L'autoritat creg qu'està molt ofesa de semblants escàndols. No sé lo que farà; però creg qu'hauria de posar remey ben enèrgic a reduccions de semblants naturalistes, propis sols de un país salvatge y no d'una vila industrial i lliberal com Manlleu.
L'escòla lo primer que deuria fer és construir el cementiri civil, ja que a lley li mana aixís, tant per decència com pel bon sentir comú. Ho farà? Veurem.
Fins a una altra, amic l'ep.

Un Box Not

LA FONT DE LA ROUREDA

(Pom)

Aixís que lo dia apunta
y l'aucell empen el vol,
nineta com flors hermosas,
a la font,
a la font de la Roureda
ja va a omplir el cantiró.

Mes la font, qu'es lluny del poble,
no resta sola, no, no;
a sa voreta l'espera,
guardant bous,
guardant bous que lluny pastoran,
un jove cotrat del sol.

Am l'aigua qu'hi hà a la pica,
am l'aygua que raja a doll,
com hi juga la papella,
trobant gog,
trobant gog d'omplir el cantí
y vaidaria tot de cop.

Com la font de la Roureda
voitada està tota d'oms,
que, atapat, ni un pam deitan
de trespol,
de trespol per oviraria,
s'hi pot jugar sens temor.

Jugant, doncs, molt temps passaren;
varen passarne molts jorns,
pastó y nineta, a la vora
de la font,
de la font... sola... amb el cantí,
y alta lluny, molt lluny, els bous.

Un jorn, al fi, boigejantne,
com sempre, amb el cantiró,
sens sapiguer la manera,
de cop ¡pom!
de cop ¡pom! se trenca el cantí,
sens poguer trobarli adob.

Amb el cantiró fet trosso,
la nineta, quins singlotat
quina pena al mirarne
qu'el pastó,
qu'el pastó d'ella fugia
per no pagat'l mal tois don.

Quan l'avia de la nineta
la vegi sens cantiró,
é, igual que la Magdalena,
feta plora,
feta plora, desconsoлада,
li paria aixís amb amor.

—No ploria, filla, no ploria!
Torna en tu'l Torna a ton gog!
Perque no trenquis més cantí,
sempre jo,
sempre jo seré qui vagi
a cercar l'aygua a la font.

Y aixís que lo dia apunta
y l'aucell empen el vol,
l'avia de l'hermosa noya
va a la font,
va a la font sens cap cuidado
de trencarne el cantiró.

LEILA MALLÀ

Dijous de la setmana passada a la tarde, després de la proclamació dels diputats per Barcelona, sortiren molt cofosys de cala Ciutat una munió de republicans, dirigintse pel carrer de Fernando cap a la Rambla, quan, a l'arribar an aquet punt, uns quants civils qu'els anavan darrera, y no amb un flaviol sonant, tingueren a bé fer despejar la Rambla, donant una carga y fent relluhir els xarrascos, lo que va causar no pocs sustos y varios tripijocs, tant al republicans qu'en us del seu dret sortien contents de casa la Ciutat, com als pacífics tranzeuquens qu'en aquella hora prenian el sol pel pla de l'ós.

Però, senyor, am tanta carga de civils com per tot arreu es dona, zvidrarn poder els governants qu'el cos de la benemerita acabi an el concepte públic com va acabar el de Mossos de l'Escuadra per la Revolució de Setembre?

A Bilbao l'escrutini del diputat electe va durar trentasis hores, acabant, després de tant llarga gestació, pera proclamar al ministerial.

Aquí si que s'hi pod aplicar allò de mala nit y partu moza.

Mes no fou pas encare això lo pitjor: lo menos bonic va ser que la funció va acabar am cargas de caballeria de civils, com a Barcelona.

Y encare dirán qu'el govern no s'interessa per la nostra civinació?

Al millor dia fins ens trobarem civils a l'Escudella.

Com que per are ja ens en fan molta.

Els diputats republicans elegits per aquesta provincia, sembla que tractan de donar el diumenge pròxim un meeting de propaganda a la Piassa de Toros.

Això, això: lo que convé es agitar.

Y sapiguer com s'ho proposan pelar a las Corts pera treure de la lluyta electoral més profit qu'el de fer diputats.

A Fransa s'ha descubert una associació socialista militar, de la que formavan part molts soldats y bastants cabos y sargentos.

Aquets han sigut degradats, que voi dir dats de baixa en la seva graduació, y aquells, els soldats, acabaran de cumplir el temps del seu servey en un batalló disciplinari.

Això si que deu fer tremolar a la present societat burgesa.

Lo qu'els dirán: si a l'anar a soldat tothom tinguéss coneixement dels seus drets y debers... ¿ahont aniriam a parar?

Homes, és molt senzill: a la Revolució Social a marxa forçada.

El periódic de Paris Le Figaro ha publicat un article suposant de possible realisació el matrimoni de la reyna regent d'Espanya am D. Carlos, l'etern pretendent, y sobre quins drets a la corona d'Espanya ha costat tanta sang als espanyols.

La premsa madrilenya ha calificat de bufo aquest article, y no m'ésia malament la calificació, mes tantas estranyesas y no pocs viceversas estém ja acostumats a veure en la política, que no seria pas aquesta una cosa impossible de que la patrocinés algun generalot dels quins son avuy els veraders amos d'Espanya, y a copia de volérmoshoi arregar tot, fins ens vulguin casar la regent y la primcesa d'Asturias amb els pare y fill dels pretendents al tro no qu'en diuen de Sant Fernando.

Si tal etegallada patrocinessin alguns generals, ¿consentiria això el país lliberal y el govern del Sr. Sagasta?

Lo qu'es aquet, podser no seria estrany, are tocant al primer, ja serian figas d'un altro cove.

Qu'el 1.º de Maig s'acosta ho proba la cançuelita que ja es comensa a apoderar de la burgesia, la dossal no escassa que d'aquesta enfermetat també n'arreglian els governants y las persecucions que s'anuncian ó comensan ja a butzinar.

Els presos obrers pels successos del Calvo-Vico continuan al quartel dels Docks, el general Martinez Campos ja ha vingut a Barcelona a comandar l'exèrcit de Catalunya, y el fiscal del Tribunal Suprem acaba de donar una circular sobre el modo d'interpretar l'ús dels drets individuals, que ja cal qu'ens pomen bonas carbasas pera poder nadar y guardar la roba tots els que ja en reunions ó associacions, com per medi de la impremta volguem fer ús dels drets que la lley ens garantiza.

Y lo bo d'aquesta circular és que cada periodo en qu'es posa en tela de judici y s'anima als respectius fiscals a la persecució de qui exercint un dret en son concepte fugi de la lley, comensa per alabarlo posantlo fins als núvols.

Els párrafos dedicats a la publicidat comensan dient:

«Impugnar doctrinalmente una forma de gobierno, no es delito.»

Això està molt bé. Però ¿ah fillets del fiscal! escoltéu lo que hi va a continuació:

«Atacar, ó a quien la represente, por su actualidat, por hechos ó condiciones soyas; hacer de ellos burlando a rebajar su prestigio, extra, quando no en otra más grave, es la categoria de las ofensas que castiga el art. 166 del Código Penal, lo mismo quando el delito

se comete en una asociación, que cuando un solo individuo ejecuta los actos que lo constituyen.»

¡Socorro! A veure qui serà el maco que s'atreveixi a impugnar la forma de govern actualment establerta sense caure, segons el criteri fiscal, en cap dels trencacolls aquí enumerats.

Del colectivisme diu qu'el doctrinal no és el punible, sinó el que nega fonament just a la propietat actual. ¡Aneu! al darrera a veure com pod ser això de defensar doctrinalment el colectivisme y no negar fonament just a la propietat actual! ¡Ay, senyor fiscal del Tribunal Suprem! O vostè fa el pagés, ó entén tant del colectivisme com jo del dogma de la santíssima trinitat.

Però, ¿què dimontri serà que sempre en materias socialistas no més es fisican en lo anti-legal del colectivisme y may li diuen res al comunisme? ¿Serà qu'quet el consideran del tot inofensiu per irrealisable y aquell el creuen un verader perill per lo practicas que son sas teorías en un cambi de base social?

També aquesta circular parla de la familia, y sobre la organizació d'ella diu qu'es licit pensar cada cual com vulga y puga ¡gracias! sempre que no siga pretext d'exposició de doctrinas contrarias a la moral pública (ja hi som!), com ho seria provocat a son establiment sobre bases de la deshonestitat, del estupre, de l'adulteri, de l'incest, de l'infanticidi, de l'abort... ¡Prou, prou, Sr. Fiscal! Això no seria establir ni tirar a la familia, sinó destruirla, abolirla, tirarla a l'abim dels més monstruosos delictes ó de la més repugnant immoralitat. Y una societat no és suicida may: ja ho té entés.

Al dret de reunió també li tira molts porros, però seguidament m'el recomana tant y tant als governadors y demés autoritats gubernativas, que ¡pobret! no en sortirà pas sencer de las sevas mans.

Mes en lo que de tot està més felís el Sr. Fiscal del Tribunal Suprem al dirigiure als seus inferiors eis de las Audiencias, és al tractar de la premsa. Escolteme:

«La premsa.—Ya no es precisa especial vigilancia sobre la premsa, vehiculo el más poderoso de la ilustración, y medio al que las sociedades modernas deben profunda gratitud por la cultura que difunde, por la crítica con que enseña y por las nobles aspiraciones que despierta y avallora.»

«La premsa muy excepcionalmente ha de ser reprimida. No debe serlo sino en casos de evidente delito; y la justicia pide que entonces se aprecien en el cometido sus naturales circunstancias de tiempo y de lugar, descartando de él lo que de artificial le presta el inevitable ardor de la polémica, lo no siempre reflexivo de la frase, el desazo intencional al pensamiento, la indignación posible producida por el hecho censurado, sin exagerar nada, antes bien, juzgándolo todo con la moderación y la frugalidad que son compañeras de la justicia.»

Per lo que toca a la premsa, lo copiat és de lo més lliberal que pod dirse en teoria, per més qu'en la practica signifiqui això igual a dir: *Pen el favor de perseguir un xic més a la premsa.*

Si a nosaltros no s'ens hagués denunciat més qu'eh casos d'evident delictes y sempre descartant lo artificial de l'inevitable ardor de la polémica, lo no sempre reflexiu de la frase, que quasi may s'escriu amb el sufficient temps de reflexionarla, y l'indignació produhida pel fet censurat; si a nosaltros s'ens haguessin sempre tingut aquestas miras y consideracions, estém ben segurs de qu'encare avuy estaríam vesges de denuncias y de veurens davant de tribunals.

Com es compagina això am qu'un número d'ignocents, una bromada, una gatada si es vol, haja obtingut tretze denuncias fiscals, y am que sense denuncia fiscal un jutjat d'instrucció en demani fianzas metalicas poc menos qu'impossibles pera donar gust a uns enemics nostros en ideas?

Tanquém, tanquém, la caps de las consideracions a qu'es presta la darrera circular del fiscal del Tribunal Suprem.

No fos cas que tot probant que no teniam de veurens denunciats ens caygués demunt una nova pluja de denuncias!...

Com si ja fes massa temps que s'estés tranquil per aquet costat, aquestos derrers dias s'ha tornat a sentir parlar de petardos, haventne esclatat un a Sant Martí que va ocasionar la mort del meteix que sembla el manipulava, y ha donat llog a que algun diari ja fes castells a l'ayre relacionant això am projectes perdistas pel pròxim 1.º de Maig.

Cada vegada qu'es remenan lets d'aquesta naturalesa, no podem per menos d'afirmarnos

CONSSELLS PRACTICS

Créditos en un llibre petit i molt à propòsit en l'any de la Flor.

Ting per lley ben certa y sana que, per combatre la llana que en l'acta castrilla va creixent, el llibre La Trasmontana.

A la dona heu de privar d'ans a mitja y confesar.

Un remey bo, infalible, per conservarvos ben sans: apretus, en lo possible, des frases y capelans.

Si volera a la dona tenir segura, procureu que no escolti niya a cap hora; que dona, no estudiant, mai resulti.

Coneg a alguns reverents que, passant de mal-d'ent, s'han curats, d'una vegada, presentant amb erva comencada en Pladras del Mol Terres.

Qui ton auto portes, mis gracies me donars, puig de lo exposar aquí jo en respon.—Dr. Cui.

Per la copia, CILLERS TORRES

Que redimonturí está passant a la Casa de Carriat entre un tipo que molts anys enrera va adquirir una trisa celebratya i molts altres al-burgans d'aquella casa?

Es veritat, Sr. Comas y Masferrer, president del bonhite relligi, qui allí hi ha el conegut anys enrera per Sarra, que fou el segon de la Roda de d'en Tamarit, és veritat que aquest indi-ido, dominant encara per antigas accions, vol imposar a tots els demés analists, amenaçant a molts i fent de les sevas d'una manera molt incontentiable?

Precouri, enterrare, Sr. Comas y Masferrer, y posarhi correctiu, ó sinó la Venuta com algun dia n'hi haura una de Sant Quinti dirint me-terix d'aquella mala casa.

Durant el mes de Janer, y en tota Espanya, han fugit de la casa plertera amb els seus respectus Tenoriois, la Troiera de adocentas set Dujicness de la classe de senyoretas, molt ben educadas ellas, en el sant temor de Deu, y sabent qu'aixo del amor, libre es una immoralliar pitjor que las que perseguet La Folla.

Com el Janer es el mes dels gans, no es d'es-tnarar, doncs, tanta ganada comença per la cla-ssse de senyoretas en estat de meretrice.

Però constabihí a equatas, ingutivas, que l'a-mor, libre, no las obligaria a fugir, sino a fer lo que tingueren per convenient, sense necessitat d'escandol ni de deixar als respectus papas y mamás amb un nas més llaig que la miseri-cordia divina.

Aquets que s'agarriran de las teorías de l'a-mor libre sempre en la practica han fet cosas molt pitjors.

Donant origen a borderías y prostitució de tota mena.

Diuenge y haverhi funció al teatro ¡dici! A la iglesia de Horta, y per cert que resulta bona.

Va posarse a plorar un noi, y el predicayre crida, interrompt jont sermo: —Tresys aduetsa criatura d'aquí, que ja no sé lo que em dig.

Lloable franguesal! Sols que, pera confessaria, no tenia pas d'es-perar a que plorés el heri.

Segons em manifestava un suscriptor de Vila-nova y Gellibr, ha caygut demunt d'aquells fe-lligres una puja al de predicador se quatre-ma, que prou La Folla hi te que reure si vol predicar en serio a paravell las exhibicions pornograficas... de peravell.

Es el cas qu'aque pure d'admirar se las ha en-filat en expliyar-se sobre el sié manament, però fentho d'un modo: tant al viu, empleant uns termes tant encosos y unes paraulas d'un vert d'ant pujar, qu'alguns de las ovellas del remat del Santor, no poguent consentir qu'algunes de sas tendras é innocentas fillas escol-lin per més temps aquells termes tant lepro-sos y aquelles rahons tant perusosivas, s'alle-ran y s'en anaren més que depressa de l'iglesia, jurant y perjurant no tornarihi mentres prediqui tant eloquent y apropiat parre.

Quan dig jo que hi ha molts reverents que fan mes propagnada llurs pensadons que jo meteix!

Ex l'Arxalde Berritosa un regilibr de Sant Pere de Terrasa que fa molt el boig burbantse del poble, tant fent timplans electorals com bucrutensa sempre am círregs del comú, y fent després gata y alandant de se trasneria en cassinos y calés.

Doncs no jugui am fog l'Arxalde Berritosa, perque es probable qu'algun dia es cremi. Y quan se n'adoni ja no hi sigui a temp.

CANTARELLAS

Fallemos lo teu amor, ves, sinces, el pretiso, que desde que m'has desist tohom en dig que m'engreiso.

Lo rosiatrol, d'iberghe, cansat d'arrast el fide-ly, y jo en canto a dintre casa per dretreure el mal hamon.

Quan passo pel tea carrer cantant d'arrast el fide-ly, aho no diré la mare que de mirare m'engreiso.

Las estrrellas y els teus vils nos gremem, l'axor, que que vils, com las vells, brillan no més que as el foc.

Jo et perdria per enpassa si no fossis tan bonica, perque bonica es la rosa, y sabo, senca, que et espanta.

San Brion

XARADA En fa de godol 'la casure d'ur 'la filla des Guai.

TRENCA-CLOSCAS SOLI A TRONAT GALECIA

Formar amb aquestes lletres el nom d'un dians castell.

GENOGLINC MA I A DA

José Garcia Saez

1 LAS CANCIONS SON, SINCE SONCAN

Zenada: Con-cel-lion. L'agregat: numer: Saupetor, Sordas, Pertra, Re-sa, Kosa, Pab, Oa, D. Trams d'ener: Palsatoridra. Genoglic: Per arrucladas en graxilla.

Impremya de L'Amor, Ronda N. Universitat, 4, Barcelona

meu y n'ale en las meyas, opinions del set anti-pensadons, y sols y m'ha començat qu'el impo-ble, desde un dia de may y de bons sentidons, meys desmentir d'aquels castrepas que ni han fet ni fetsa may altra cosa que probabils vic-timas innocents que fan més respangut el de-llor.

Y donar forma y una arma terrible als cen-tinys de la classe obrera, pera poguerhi perser-guir per actes que ni ha comiat en realisar.

Demà farà 23 anys que va proclamarse a Pa-ris la Comuna, ó Municipi libre.

La guerra franco-prusiana va portar aquell soureng de carisme social, que tant poc li va fallar pera no passar a tota la Fransa.

Senas dirigs que la proclamació de la Comu-na de París com a conseqüencia d'una guerra ha fet delindre més d'una vegada a las nacions centrals d'Europa i no henterre a altra carni-ceria internacional, més per temor de las com-plicacions interiors que podrian sobrevenir que per las conseqüencias de quedar derrotats an el camp de batalla.

El obrera de tot el món celebran la fetxa del 18 de Marx, com l'albuada d'una nova era de regeneració.

Aquesta setmana ha sigut presentat al Jus-tiç d'insurrecció militar un escrit del matrimoni Garr-Chamunari, presos encare al quarrel dels Docks junt amb altres pels successos occurruts durant del teatro Carlo-Vico després del meeting dels empeladors lliberals, demanant l'excusela dels, fidedistes en precepas legals del Códig de Justicia Militar y de las lleys ordinarias.

Venim a gita s'cord recorta en aquesta pe-tició, anulada en un decret constatat en l'arti-culo 497 del Códig de Justicia Militar, y d'ell demanem compe als nostros lectors.

El diumenge passat es celebrá en el Saló Es-pañol del carrer de las Ramalheras, un meet-ing d'impressors explicant la lluyda de digni-tat lluyda en El Crosada de Barcelona pel motiu de volers en dit periodíc emplejor las condicions de treball.

Lo dit allí constituí una enseyansa per la classe obrera, en la qual pod veure que molts dels que se diison sos defensors se les estiman més al cel, pero... a las deusas no hi loquem.

Y no obstant, El Crosada, per carregar a la sena bona, ha inventat la dels treballadors, to-cando las condicions ordinarias del treball, en sos desmechic profi.

De l'Almazon Obrer de Terrasa es celebrá una festa diumenge, dia 18 de Marx, una vetllada en commemoració de la proclamació de la Com-muna de París.

El Gran Regenerador de Barcelona, també celebrant desna una vetllada al meix obiecte.

A Caplleda escha de verificarse el matri-moni civil de Angel Gilli y Teresa Vilamajor. Que per molts anys.

De dintre de la setmana próxima en vuyt, ó diez el dia 28 del corrent, a las 12 del miti dia, començará en aquesta Audiencia la vista en Jueda oral y public devant de Jurats, d'un altra de las causes que s'agrupen contra en l'Almazon per denuncia d'aquell periodíc.

Aquí els estadístics Barcelonés!